

Transilvania in Evul Mediu

In secolele VIII-IX romanii convietuiesc cu slavii in zona Tisei si in Transilvania. Populatia majoritara a Transilvaniei este formata din romani. Izvoarele mentioneaza existenta unor formatiuni politice in aceste zone.

Cel mai important izvor Gesta Hungarorum atribuit lui Anonymus mentioneaza:

- in Crisana pe Menumorut - "ducele" - cu centrul la Biharea;
- in Banat pe Glad - cu centrul la Cuvin;
- in S-V Transilvaniei pe Gelu - "duce", "un anumit roman" - cu centrul la Dabaca.

Anonymus relateaza despre interesul manifestat de ducele Arpad fata de aceste teritorii extrem de bogate:

- in urma confruntarilor militare cu maghiarii, formatiunile existente in secolele IX-X sunt anihilate;
- voievodatul lui Gelu este cucerit de Tuhutum care preia conducerea tarii pentru sine si urmasii sai;
- la inceputul secolului al XI-lea un urmas al lui Tuhutum, ducele Geula cel Tanar (Gyula, Gylas), intra in conflict cu stefan cel Sfant, regele Ungariei.

Cel mai important izvor - hagiografic - Viata Sfantului Gerard - relateaza despre formatiunile din Transilvania - "tara intinsa si prospera" - si Banat.

1. In Transilvania, Geula cel Tanar.

- refuza crestinarea in rit catolic;
- este atacat, invins, dus in Ungaria;
- tara este ocupata (1002-1003).

2. in Banat, Ahtum, conducatorul voievodatului:

- intra in conflict cu regalitatea maghiara;
- refuza sa recunoasca suzeranitatea maghiara si percepe vama pentru sarea ce trecea prin teritoriul sau spre Ungaria;
- este ucis si teritoriul ocupat.

Etapla cuceririi efective si sistematice a Transilvaniei de catre maghiari are loc dupa 1050 si dureaza pana la inceputul secolului al XIII-lea.

Mijloacele folosite de catre maghiari sunt complexe:

a) militare: - campanii;

- cucerirea cetatilor de margine: Biharea, Medies etc.

b) politice: - incercarea de inlocuire a formelor autohtone de organizare politica - voievodatul - cu forme specifice feudalismului apusean, principatul.

- 1111 - izvoarele il mentioneaza pe "Mercurius princeps".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

- 1176 - este mentionat Leustachius voievod.
- Voievodatul se mentine pana in secolul al XVI-lea.
- Voievodul: - era vasal regal si avea atributii, in special militare.
- in perioada de criza a regalitatii maghiare (secolele XIII-XIV), voievozii Transilvaniei - Roland Borsa si Ladislau Kan isi asuma prerogativele politice regale, dar incercarea lor esueaza.

c) administrative:

- organizarea comitatelor - subordonate regalitatii maghiare;
- primul comitat este cel de Bihor (1111), apoi Crasna, Dabaca, Cluj, Alba, Timis etc.

d) religioase:

- incercarea de impunere a catolicismului;
- la inceputul secolului al XI-lea stefan cel Sfant desfiinteaza episcopia ortodoxa situata la Alba-Iulia;
- in 1111 documentele amintesc un "episcopus Ultrasilvanus" - Simion, catolic.
- majoritatea populatiei Transilvaniei este reprezentata de romani ortodocsi pe tot parcursul Evului Mediu.

e) etnice - colonizarea unor populatii in perioada secolelor al XI-lea-al XIII-lea, avand ca scop apararea granitelor; stimularea dezvoltarii economice.

Secuii: - au servit drept avangarda pentru penetratia maghiara in Transilvania;

- au fost asezati in Bihor, Zona Tarnavelor, Subcarpatii Rasariteni;
- aveau obligatii militare;
- in schimb se bucura de privilegii.

Sasii - veniti in Transilvania in mai multe valuri, datorita transformarilor social-economice din lumea germana;

- au jucat in primul rand un rol economic;
- privilegii recunoscute in Bula de aur a sasilor (Andreanum);
- ii gasim la sat si in lumea urbana;
- sasii sunt principalii autori ai civilizatiei urbane, nu numai in Transilvania, ci in intreaga Ungarie.

Cavalerii teutoni (1211-1225)

- adusi de regele Andrei al II-lea in Tara Barsei;
- scop - formarea unui front al cruciadei in regiunile carpato-dunarene;
- sunt izgoniti in 1225 pentru ca au incalcat intelegerile stabilite.
- Cavalerii teutoni - au lichidat dominatia cumana;
- au asigurat regilor maghiari drumul spre Dunarea de Jos.

Concluzie: Peste eforturile de incorporare desfasurate de Ungaria, Transilvania si-a mentinut individualitatea pe parcursul Evului Mediu: in plan economic, in structurile sociale, in organizarea

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

---

politico-administrativa (voievodatul, districtele si "tarile" romanesti), in situatia confesionala (ortodoxismul).